

PUNJAB PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMBINED COMPETITIVE EXAMINATION
FOR RECRUITMENT TO THE POSTS OF
PROVINCIAL MANAGEMENT SERVICE, ETC -2021
CASE NO. 3C2022

SUBJECT: PERSIAN (PAPER-I)

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

NOTE:

- i. All the parts (if any) of each Question must be attempted at one place instead of at different places.
- ii. Write Q. No. in the Answer Book in accordance with Q. No. in the Q. Paper.
- iii. No Page/Space be left blank between the answers. All the blank pages of Answer Book must be crossed.
- iv. Extra attempt of any question or any part of the question will not be considered.

NOTE: Attempt All Questions. Attempt in Persian, Urdu or English.

- Q.No.1** Write a detailed note on AVESTA. (اوستا) (10 Marks)
- Q.No.2** Discuss the Persian's importance for Pakistan and its impact on Urdu. (10 Marks)
- Q.No.3** Write a comprehensive note on the following topics: (15 Marks)
Life & literary work of Khawaja Hafiz Sherazi
OR
Evaluate the Tazkart-ul-Aoulia of Attar Nishabouri
- Q.No.4** Discuss the characteristics of art and thought of Amir Khusro's poetry OR Introduce the poetry of Ferdousi Tusi (15 Marks)
- Q.No.5** Discuss the significance of Persian literature during the reign of Shahjahan (شاهجہان) in subcontinent. (15 Marks)
- Q.No.6** Introduce the Persian poetry of Asad Ullah Khan Ghalib (اسد اللہ خان غالب) OR The book Fawa'id-ul-Fawad (فوائد الفوائد) by Hassan Sajezi (حسن سجزی). (15 Marks)
- Q.No.7** Pick the correct answer of TEN statements only. (2x10=20 Marks)
- (i) Who narrated Shahnameh even before Ferdowsi Tusi:
(A) Daqiqi Tusi (B) Masud Saad Salman
(C) Farrukhi Sistani (D) Rudaki Samarqandi
- (ii) Umar Khayyam belonged to:
(A) Samanids Period (B) Ghaznawids Period
(C) Saljuqs Period (D) Safavids Period

- (iii) Mathnawi "Afrin Nameh" was composed by:
(A) Farrukhi Sistani (B) Amir Moezzi
(C) Amir Khusrow (D) Abu Shakoor Balkhi
- (iv) Naziri Nishapuri came to the sub-continent during the reign of:
(A) Ghaznawids (B) Mughals (C) Khiljis (D) Lodhis
- (v) The book "Siyasat Nameh" was written in:
(A) 3rd Century AH (B) 4th Century AH
(C) 5th Century AH (D) 6th Century AH
- (vi) The Mathnavi belongs to Nizami Ganjawi:
(A) Mantiq-ul-Tair (B) Makhzan-ul-Asrar (C) Matla-ul-Anwar (D) Boostan
- (vii) The author of "Boof-e-Koor" is:
(A) Sadiq Hidayat (B) Nizami Uroozi (C) Nasir Khosrow (D) Bedil
- (viii) The Mathnavi was versified by Amir Khosrow:
(A) Shahnameh (B) Karnameh
(C) Qiran-ul-Sadain (D) Hadiqat-ul-Haqiqat
- (ix) "Parishan" was written by:
(A) Sa'di Shirazi (B) Qa'ani Shirazi (C) Ghalib (D) Jami
- (x) Diwan-e-Shams belongs to:
(A) Rumi (B) Sa'adi (C) Anwari (D) Shams Tabrizi
- (xi) Allama Iqbal's first book of Persian poetry was named:
(A) Armaghan-e-Hijaz (B) Asrar-e-Khudi
(C) Payam-e-Mashriq (D) Zaboor-e-Ajam
- (xii) "Lisan-ul-Ghaib" was the title of:
(A) Rumi (B) Sa'adi (C) Hafiz (D) Ghalib
-

PUNJAB PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMBINED COMPETITIVE EXAMINATION
FOR RECRUITMENT TO THE POSTS OF
PROVINCIAL MANAGEMENT SERVICE, ETC -2021
CASE NO. 3C2022

SUBJECT: PERSIAN (PAPER-II)

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

NOTE:

- i. All the parts (if any) of each Question must be attempted at one place instead of at different places.
- ii. Write Q. No. in the Answer Book in accordance with Q. No. in the Q. Paper.
- iii. No Page/Space be left blank between the answers. All the blank pages of Answer Book must be crossed.
- iv. Extra attempt of any question or any part of the question will not be considered.

۱۰

سوال نمبر 1: درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ کریں:

الف: نقل است کہ عیال داری بود، نماز شام می رفت و هیچ چیز نداشت از طعام، و گرسنه بود و دلتنگ کہ: ”به اطفال و عیال چه گویم کہ دست تھی می روم؟“ در دردی عظیم می رفت، ابراهیم را دید ساکن نشستہ. گفت: ”یا ابراهیم! مرا از تو غیرت می آید کہ تو چنین ساکن و فارغ نشستہ ای، و من چنین سرگردان و عاجز.“ ابراهیم گفت: ”ہرچہ ما کردہ ایم از حج ہا و عبادتہای مقبول و خیرات مبرور، این جملہ را بہ تو دادیم، تو یک ساعت اندوہ خود را بہ ما دادی؟“

ب: آورده اند کہ سپاہ دشمن بسیار بود و اینان اندک جماعتی آہنگ گریز کردند. پسر نعرہ زد و گفت: ای مردان بکوشید یا جامہ زنان بپوشید. سواران را با بگفتن او تہور زیادت گشت و بیکبار حملہ آوردند. شنیدم کہ ہم در آن روز بر دشمن ظفر یافتند. ملک سر و چشمش ببوسید و در کنار گرفت و ہر روز نظر بیش کرد تا ولیعهد خویش کرد. برادران حسد بردند و زہر در طعامش کردند. خواہر از غرفہ بدید در چہ برہم زد. پسر دریافت و دست از طعام کشید و گفت: محالست کہ ہنرمندان بمیرند و بی ہنران جای ایشان بگیرند.

۱۰

سوال نمبر 2: مندرجہ ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ کریں:

الف: گر جور شکم نیستی، هیچ مرغ در دام صیاد نیفتادی بلکہ صیاد خود دام نہادی. حکیمان دیر دیر خورند و عابدان نیم سیر و زاهدان سد رمق و جوانان تا طبق بر گیرند و پیران تا عرق بکنند، اما قلندران چندان کہ در معدہ جای نفس نماند و بر سفرہ روزی کس۔ جوانمرد کہ بخورد و بدهد بہ از عابدی کہ نخورد و بنهد۔ ہر کہ ترک شہوات از بہر قبول خلق دادہ است، از شہوتی حلال در شہوتی حرام افتادہ است۔

ب: از خوشحالی می دوید و بہ سہ تاری فکر می کرد کہ اکنون مال خودش بود. فکری کرد کہ دیگر وقتی سرحال آمد و زخمہ را با قدرت و بی اختیار سیم ہای تار آشنا خواہد کرد، تہ دلش از این واہمہ خواہد داشت کہ مبادا سیم ہا پارہ شود و صاحب تار، روز روشن او را از شب تار ہم تار تر کند. از این فکر راحت شدہ بود. فکری کرد کہ از این پش چنان ہنر نمایی خواہد کرد و چنان داد خود را از تار خواہد گرفت کہ خودش ہم تابش را نیاورد و بی اختیار بہ گریہ بیافتد۔

۱۰

سوال نمبر 3: مندرجہ ذیل اجزائے کسی ایک کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ اور تشریح کریں:

یارتویی غارتویی خواجہ نگہدار مرا

سینہ مشروح تویی بر در اسرار مرا

قند تویی زہر تویی بیش میازار مرا

دانہ تویی دام تویی بادہ تویی جام تویی

آہو بچہ کرد و روبہ آرام گرفت

دیدی کہ چگونہ گور بہرام گرفت

دیدم دو ہزار کوزہ گویا و خموش

کو کوزہ گرو کوزہ خرو کوزہ فروش

یار مرا غار مرا عشق جگر خوار مرا

نوح تویی روح تویی فاتح و مفتوح تویی

قطرہ تویی بحر تویی لطف تویی قہر تویی

آب تویی کوزہ تویی آب دہ این بار مرا

آن قصر کہ جمشید در او جام گرفت

بہرام کہ گور می گرفتی ہمہ عمر

در کار گہ کوزہ گری رفتم دوش

ناگاہ یکی کوزہ بر آورد خروش

الف:

ب:

چون کنم دل به چنین روز ز دلدار جدا
من جدا گریه کنان، ابر جدا، یار جدا
بلبل روی سیہ مانده ز گلزار جدا
چه کنی بند ز بندم همه یکبار جدا
گسسته لنگر کشتی و ناخدا خفتست
عسس بخانه و شه در حرم سرا خفتست
که دزد مرحله بیدار و پارسا خفتست
ز بخت من خبر آرید تا کجا خفتست

ابر می بارد و من می شوم از یار جدا
ابر و باران و من و یار ستاره به وداع
سبزه نو خیز و هوا خرم و بنستان سرسبز
امی مرا در ته هر موی به زلفت بندم
هوا مخالف و شب تار و بحر طوفان خیز
غممت به شهر شبیخون زنان به بنگه خلق
دلم بسبحه و جاده وردا لرزد
درازی شب و بیداری من این همه نیست

ب:

سوال نمبر 5: مندرجہ ذیل اجزا میں سے صرف تین کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ اور تشریح کریں:

زیر خاک ما شرار زندگی است
زنده تر سو زنده تر تابنده تر
ارتقای ممکنات مضمشر
عالم افروزی پیامور دز عشق
ای جوانان عجم جان من و جان شما
تا به دست آورده ام افکار پنهان شما
دیدہ ام از روزن دیوار زندان شما
آتشی در سینه دارم از نیاکان شما
تا خدا بخشد ترا سوز و گداز
پای او محکم فتد در کوی دوست
معنی او چون غزال از ما رسید
چشم را از رقص جان بر دو ختند
مگر اینکه لذت او نرسد به نوک خاری
دل ناصبور دارم چو صبا به لاله زاری
تپد آن زمان دل من پی خوہتر نگاری
سر منزلی ندارم کہ بمیرم از قراری

نقطہ نوری کہ نام او خودی است
از محبت می شود پایندہ تر
از محبت اشتعال جوهرش
فطرت او آتش اندوز دز عشق
چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
غوطہ ہازد در ضمیر زندگی اندیشہ ام
می رسد مردی کہ زنجیر غلامان بشکند
حلقہ گرد من زنیدای پیکران آب و گل
پیر رومی را رفیق راہ ساز
زانکہ رومی مغز را داند ز پوست
شرح او کردند و او را کس ندید
رقص تن از حرف او آموختند
دل رھروان فریبی بہ کلام نیش داری
چکنم کہ فطرت من بہ مقام در نسازد
چو نظر قرار گیرد بہ نگار خوہروئی
ز شرر ستارہ جویم ز ستارہ آفتابی

الف:

ب:

ج:

د:

سوال نمبر 6: درج ذیل اردو اقتباس کا فارسی میں ترجمہ کریں:

خراسان کے بادشاہوں میں سے کسی بادشاہ نے محمود سبکتگین کو خواب میں دیکھا کہ اس کا جسم ریزہ ریزہ ہو کر بکھر چکا تھا اور مٹی میں مل گیا تھا لیکن اس کی آنکھیں ابھی بھی آنکھوں کے گھروندوں میں گردش کر رہی تھیں اور ادھر ادھر دیکھ رہی تھیں۔ سب لوگ اس خواب کی تعبیر بتانے سے عاجز رہے۔ صرف ایک درویش سمجھ گیا اور اس نے کہا کہ وہ ابھی بھی پریشان ہے کہ اس کا ملک دوسروں کے قبضے میں ہے۔

سوال نمبر 7: درج ذیل سوالات میں سے کسی ایک سوال کا اردو یا انگریزی میں مفصل جواب لکھیے:

- شیخ سعدی شیرازی کی گلستان پر مفصل نوٹ لکھیے۔
- حافظ شیرازی کی غزل گوئی کا مفصل جائزہ پیش کیجیے۔
- جوامع الحکایات عونی کا تفصیلی جائزہ پیش کیجیے۔